

Algemene beschouwingen CDA

Bij de algemene beschouwingen beginnen we vaak met de complimenten. Dat heeft wel eens wat plichtmatigs, maar ik geef namens onze fractie graag zeer gemeente complimenten aan de ambtelijke organisatie en het college.

Voor de ambtelijke organisatie waren het bij de voorbereiding nog steeds lastige coronamaanden. Alles moet goed bij elkaar komen, terwijl je thuis werkt. De motivatie is ook wel eens weg bij de zoveelste dag thuis werken. Daarom grote complimenten voor al het werk. Met de ombuigingen erbij was het geen makkelijke klus, maar u heeft hiermee echt bijgedragen aan een toekomstbestendige gemeente.

Dezelfde complimenten gelden voor het college. De financiën weer op koers krijgen is twee jaar geleden wel eens vergeleken met een groot schip. Je moet goed op tijd gaan sturen om een andere koers te gaan varen. Voorzitter, die koers is nu echt ingezet! Daarom verdiende complimenten. Er is een zorgvuldig proces aan vooraf gegaan en dat heeft goed uitgepakt. Eerst vorig jaar de technisch financiële maatregelen en zo voldoende tijd hebben om de lastigere ombuigingen zorgvuldig met betrokkenen te bespreken. Daar was ook lef voor nodig. Ik zag dat er in 2015 ook een pakket aan bezuinigingen op tafel lag. Toen is er niet verder doorgepakt, nu gelukkig wel.

Voor ons ligt een kadernota met perspectief op een sluitende begrotingen in de komende jaren. Pas in 2025 en 2026 komen er tekorten. In 2026 nog wel steeds oplopend naar 4,3 mln. Geen reden tot juichen dus nog, maar wel sluitend in 2022, 2023 en ik vertrouw eigenlijk ook op een sluitende begroting in 2024. Waar ruim 85% van de gemeenten hiermee worstelt, is dit echt een prestatie!

Voorzitter ik wil graag nog langs de volgende punten lopen: de ontwikkelingen in het sociaal domein, de ruimte voor investeringen en de ontwikkeling van de lokale lasten.

De ontwikkelingen in het sociaal domein

In deze raad is vaak betoogd dat de kosten in het sociaal domein hoger zijn dan wat we van het rijk ontvangen. Uit de analyse van Deloitte over de afgelopen jaren blijkt dat dit niet waar is. We werden wel voortdurend overvallen door tekorten op de begroting van de dienst gezondheid en jeugd, maar die waren de afgelopen jaren nog wel te dekken. Pas in de komende jaren gaat het echt uit de pas lopen, dan stijgen onze uitgaven vooral voor jeugdzorg en de WMO harder dan wat we hiervoor ontvangen. Het echt probleem was al die tijd dat onze overige uitgaven niet in balans waren met onze inkomsten. Voor 2022 ontvangen we nu gelukkig extra gelden. We hebben hierover de volgende vragen:

Kan het college aangeven wat het effect is van deze extra gelden in relatie tot de geprognosticeerde uitgavenstijging in het sociaal domein? Hoe ontwikkelt dit saldo zich de komende jaren als deze extra bijdrage constant zou blijven in de komende jaren? We beseffen dat dit allemaal niet zeker is en afhangt van het nieuwe kabinet dat niet bepaald snel gevormd wordt.

Hoe kijkt het college verder aan tegen de stijging in uitgaven op het sociaal domein die de regio nu hanteert? Voorzitter, de fractie van het CDA is daar zeer kritisch en hoe verder weg in de tijd hoe kritischer we worden over deze prognoses. Er wordt gesproken over afschaffen van het abonnementstarief in de WMO, dat heeft een dempend effect op de uitgaven. Nu is 1 op de 8

jongeren in jeugdzorg. Dan moeten we ons toch fundamentele vragen stellen over de jeugdzorg zelf? Ook de sector zelf heeft steeds meer fundamentele kritiek. Ik noem lector Bauke Koekoek die aangeeft dat meer geld niet de oplossing is voor de jeugdzorg. Hij heeft veel kritiek op de labeldrift in de sector, een direct gevolg van de vorige crisis in de psychische zorg in het begin van de jaren zeventig. De hele sector, inclusief onze beleidsmakers en de verzekeraars hebben die labels gekaapt doen voortdurend pogingen mensen in hokjes te stoppen. De werkelijkheid is echter een rommelige jungle. Vaak helpt de professional met een breed perspectief veel beter dan de specialist die focust op één stoornis. Gemeenten die deze brede professionals zelf in dienst nemen en inzetten in hun wijkteams doen het inmiddels aantoonbaar beter dan de niet samenwerkende zorginstellingen die alleen het blik van hun eigen product kunnen opentrekken en de inkopers die dat als een soort supermarkt hebben ingericht.

Voorzitter, voor ons is dit een lonkend perspectief waar we in deze raad graag nog eens verder over praten.

Dan de investeringen

Onze fractie ziet de gemeente op dit moment als een gezin dat een forse verbouwing aan het huis moet laten uitvoeren. Er moet echt flink geïnvesteerd worden om het huis voor de toekomst weer op orde te krijgen. Dat kan maar op twee manieren: sparen of lenen. Voor beide moet je geld opzij zetten. Geld op het spaarbankboekje of geld om rente en aflossing te betalen. Papendrecht weet dat er belangrijke investeringen aankomen, we denken dan natuurlijk aan de VO-scholen, maar er zijn ook andere dingen nodig, zoals de reconstructie van de loswal in onze haven. Het college heeft het nu voor het eerst voor elkaar om hiervoor een bedrag van 600.000 euro opzij te zetten. Dat vinden we echt een hele goede stap! We weten echter nu al dat met dit geld die noodzakelijke verbouwing niet te betalen is. Er is meer nodig. We hebben daarom een motie ingediend om bij meevallende inkomsten nu eindelijk toe te groeien naar een realistisch bedrag. We willen met elkaar die nieuwe scholen en andere investeringen, dan moeten we er ook echt rekening mee houden. Voorlezen dictum motie ....

Het pakket aan ombuigingen

Het CDA waardeert het evenwicht in dit pakket. Alle sectoren dragen bij en er is echt een nieuwe koers gekozen. Het viel ons daarbij overigens op dat er nog heel wat partijen subsidie kregen van jaar tot jaar en niet eens de moeite hebben genomen te reageren op het voornemen deze subsidie te korten of te beëindigen. Maar goed dat die stap dan een keer gezet is denken wij dan.

Eén bezuiniging verdient was ons betreft nog aandacht en één sector blijft naar onze mening wel erg buiten schot. De bibliotheek kan vooral slimmer zeiden we een jaar geleden, daarbij denkend aan de hoge huisvestingskosten. De voorgestelde oplossing is wat ons betreft heel mooi. De bibliotheek is van harte welkom in dit mooie gemeentehuis, daar maken we graag plaats voor en we zijn er ook van overtuigd dat dit goed mogelijk is nu er minder ruimtebehoefte is door blijvend thuiswerkende ambtenaren. De bezuiniging is vervolgens wel erg zwaar ingestoken, ook gezien bijdragen gemiddeld in Nederland aan het basisbibliotheekwerk. Daarnaast valt het ons op dat er weinig financiële ambitie is aangegeven als het gaat om het cultuurplatform. De opbrengst wordt geschat op tussen de 50.000 en 270.000 euro en de kadernota geeft vervolgens het minimum van 50.000 euro aan. Als we ook bij die instellingen alleen al naar de huisvestingskosten kijken, moet het ook daar slimmer en goedkoper kunnen zonder dat het ten kosten gaat van de kwaliteit. Dat betekent

dat daar dekking gevonden kan worden. Daarnaast kan ook dekking gevonden worden uit een verhoging van de toeristenbelasting, daar zit voldoende potentieel, betalers zijn vaak zakelijke bezoekers die de kosten declareren en vanwege ons voorzieningenniveau graag hier verblijven. We laten het aan het college om die beide mogelijkheden in te vullen ter dekking.

Lastenstijging

Onze fractie vindt het nadrukkelijk een goede stap om de lokale lasten in evenwicht te brengen met de kosten van ons voorzieningenniveau. Met de voorgestelde stijging blijven we nog steeds een bescheiden middenmoter. Dat is prima! Wel vinden we de stap ineens voor onze inwoners best groot en zien we ook dat er in 2022 een eenmalig overschot op de begroting wordt voorzien. Dat willen we benutten om de voorgestelde verhoging stapsgewijs in te vullen.